



תת"ע 10939/03/20 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום לתעבורה בחיפה

תת"ע 10939-03-20 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני כבוד השופט גיל קרזבום

מדינת ישראל

מאשימה

באמצעות לשכת תביעות תעבורה חיפה

נגד

פלוני

נאשם

באמצעות בא כוחו עו"ד בוריס שרמן (סניגוריה ציבורית)

החלטה על הפסקת ההליכים בתיק ובעתירת המאשימה למתן צו טיפול מרפאתי

רקע עובדתי

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום בעבירות של נהיגה בשכרות בניגוד לסעיפים 62(3), 64ב(א)(3) וסעיף 39א לפקודת התעבורה, תקנה 169א(1) לתקנות התעבורה, ופקיעת רישיון נהיגה בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה. על פי עובדות כתב האישום, בתאריך 14.3.20 נהג הנאשם בהיותו שיכור, וללא רישיון נהיגה תקף שתוקפו פקע בתאריך 15/01/2009.

2. בתאריך 08/07/21 התקבלה חוות דעת פסיכיאטרית, לפיה בעת ביצוע העבירות הנאשם היה מסוגל להבדיל בין טוב לרע ובין מותר לאסור, אך בהמשך סבל מאירוע מוחי, וכיום מצבו הנפשי קשה. הוא סובל מפעילות פסיכוטית כרונית, מליקויים בכל התפקודים הקוגניטיביים, עד כדי דמנטיה. מחוות הדעת עולה, שבמצבו הנוכחי הנאשם אינו מסוגל לתכנן אסטרטגיה משפטית, אינו מסוגל לשתף פעולה עם סנגורו, אינו מסוגל לנהל את משפטו ואינו כשיר לעמוד לדין. עוד צוין, כי הנאשם זקוק להמשך טיפול ומעקב פסיכיאטרי אמבולטורי.

בתאריך 15.11.21 פניתי לפסיכיאטר המחוזי, על מנת שיחווה את דעתו המקצועית בשאלה שבנדון, קרי: האם יש מקום להורות על טיפול כפוי.

בתאריך 18.11.21 ניתנה חוות דעת משלימה, לפיה הנאשם אינו עומד בקריטריונים הרפואיים לטיפול פסיכיאטרי כפוי, זאת נוכח העובדה, שלא נשקפת ממנו מסוכנות לציבור או לעצמו ונוכח העובדה, שהוא מגיע באופן מסודר לטיפול מרפאתי בליווי בני משפחתו, ומשתף פעולה במסגרת הטיפול התרופתי.

3. הצדדים אינם חלוקים בשאלת הפסקת ההליכים בתיק בהתאם לסעיף 170 (א) לחוק סדר הדין הפלילי. עמוד 1



4. כך גם אין מחלוקת בשאלת קיומן של ראיות לכאורה להוכחות עובדות כתב האישום (ר' הודעת ב"כ הנאשם מיום 11.11.21).

עתירת המאשימה

5. תחילה עתרה המאשימה להוצאת צו אשפוז בהתאם לסעיף 15(א) לחוק לטיפול בחולי נפש, וזאת לתקופה המרבית הקבועה בחוק (שנתיים), זאת נוכח המסוכנות הנשקפת מהנאשם לציבור המשתמשים בדרך, ומצבו הנפשי המחייב טיפול והשגחה. בדיון שהתקיים בתאריך 31.10.21, חזרה בה המאשימה מעתירתה זו ובקשה להורות על מתן צו טיפול מרפאתי.

עמדת ההגנה

6. לשיטת ההגנה אין מקום למתן צו טיפול מרפאתי, זאת לאור העובדה, שהעבירה לא בוצעה על רקע של מחלת נפש, העובדה שמצבו הנפשי של הנאשם נובע מאירוע מוחי שהתרחש כחודש לאחר ביצוע העבירות, העובדה שהנאשם מצוי במעקב פסיכיאטרי ותרופתי מסודר, ללא שיפור במצבו. עוד נטען, כי דווקא ההתדרדרות במצבו הנפשי והפיזי מפחיתה באופן משמעותי את הסיכון הנשקף ממנו לציבור.

דין והכרעה

7. בהתאם לסעיף 15. (א) לחוק לטיפול בחולי נפש, תשנ"א 1991: **"הועמד נאשם לדין פלילי ובית המשפט סבור, אם על פי ראיות שהובאו לפניו מטעם אחד מבעלי הדין ואם על פי ראיות שהובאו לפניו ביזמתו הוא, כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין מחמת היותו חולה, רשאי בית המשפט לצוות שהנאשם יאושפז בבית חולים או יקבל טיפול מרפאתי..."** (ההדגשות שלי ג.ק).

צו טיפול מרפאתי מטרתו כפולה. האחת והעיקרית הינה הפחתת מסוכנותו של הנאשם ושמירה על שלום הציבור. השנייה, מתן טיפול רפואי לנאשם.

סעיף 15(א)(ד) לחוק מבהיר כי צו לטיפול מרפאתי, בניגוד לצו אשפוז, של נאשם בפלילים, שההליכים נגדו הופסקו בשל מחלת נפש, יינתן תוך שבית המשפט יתחשב במסוכנות הנשקפת מהנאשם: **"בית המשפט לא יתן צו לטיפול מרפאתי אלא אם כן סבר שאין בכך כדי לסכן את שלום הציבור או את שלום הנאשם"**.

8. מכאן, שעל בית המשפט להכריע בשאלה המרכזית והיא, האם בהעדר צו לטיפול מרפאתי הנאשם עשוי לסכן את עצמו או את שלום הציבור. ככל שהתשובה הינה חיובית, בית המשפט יורה על מתן הצו.

9. את מסוכנותו של הנאשם יש לבחון בכמה היבטים (לאו דווקא על פי סדר חשיבותם):



האחד, מהות העבירה ונסיבות ביצועה. מטבע הדברים, ככל שמדובר בעבירה חמורה יותר, הדבר מצביע על מסוכנות או פוטנציאל מסוכנות גבוה יותר. השני, האם קיים קשר בין מצבו הנפשי של הנאשם לביצוע עבירות בכלל, וביצוע העבירות בהן הואשם בפרט. השלישי, האם מצבו הנפשי של הנאשם כשלעצמו (פר-סה), מהווה סכנה לציבור.

10. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, ואת האמור בחוות דעת הפסיכיאטר המחוזי אני סבור, שאין מקום במקרה זה להורות על צו טיפול מרפאתי כפוי, וזאת ממספר טעמים מרכזיים:

ראשית, לא נשקפת מהנאשם כל מסוכנות לציבור או לעצמו, כפי שעולה מחוות הדעת הפסיכיאטרית מיום 18.11.21: **"...ללא שום עדות להתנהגות תוקפנית או חריגה, ללא סימנים של מסוכנות לעצמו וגם לזולתו"**.

שנית, עמדת הפסיכיאטר המחוזי להיעדר מסוכנות מתיישבת גם עם העובדה, שהעבירות לא בוצעו על רקע של מחלת נפש, שהתפרצה לאחר מועד ביצוע העבירות, בעקבות אירוע של שבץ מוחין. כך גם אין להתעלם מהעובדה, שמאז ביצוע העבירות לפני יותר משנה וחצי ועד היום, הנאשם לא חזר לבצע עבירות.

שלישית, אין כל צורך רפואי במתן טיפול כפוי. כפי שניתן ללמוד מחוות הדעת הפסיכיאטריות, במצבו הנוכחי (שאינו צפוי להשתפר). הנאשם תלוי באופן כמעט מוחלט בבני משפחתו, מצוי בהשגחה מתמדת, מגיע לביקורים אצל הרופא באופן מסודר בליווי בני משפחתו, משתף פעולה באופן מלא עם הגורמים המטפלים, ונוטל את התרופות בהתאם להוראות. בהקשר זה יצוין, כי למרבה הצער, הטיפול התרופתי אינו מביא לשיפור כלשהו במצבו של הנאשם (כמפורט בחוות הדעת מיום 8.7.21), ומן הסתם גם צו המורה על טיפול מרפאתי לא יביא לשיפור במצבו.

רביעית, יש לתת משקל לא מבוטל לעמדתו המפורשת של הפסיכיאטר המחוזי מיום 18.11.21, לפיה הנאשם אינו מתאים לטיפול מרפאתי כפוי, ונכון להמשיך בטיפול הנוכחי במסגרת הקיימת: **"החולה לא עומד בקריטריונים לטיפול פסיכיאטרי כפוי..."**.

11. לאור כל האמור לעיל אני סבור, שאין מקום להורות על צו טיפול מרפאתי.

12. **לאור כל האמור לעיל, אני מורה על הפסקת ההליכים בהתאם לסעיף 170(א) לחוק הדין הפלילי, ללא מתן צו טיפול מרפאתי.**

13. להודיע לצדדים ולפסיכיאטר המחוזי.

ניתנה היום, י"ז כסלו תשפ"ב, 21 נובמבר 2021, בהעדר הצדדים.